1857. N°. 42.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 8 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12, in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 7 April.

De arbeider H. van den Hoek die ll. Woensdag bij het verrigten van snoeiwerk op de plaats van het Akademisch Ziekenhuis uit een boom is gevallen, is gisteren morgen overleden.

Als nadere bijzonderheden deze ongelukkige gebeurtenis betreffende, vernemen wij het volgende: Toen v. d. Hoek zich in den morgen van Woensdag aan den arbeid begaf, had hij, door gemis aan voedsel, meer dan 24 uren honger geleden; eergevoel en bescheidenheid hielden hem terug om eene verkwikking te vragen, welke hem daar ter plaatse voorzeker niet zou geweigerd zijn. Aldus, afgemat en flaauw klom hij naar boven, doch naauwlijks had hij met het voorgenomen werk een aanvang gemaakt of hij werd duizelig en stortte ter hoogte van omstreeks 25 voet ter aarde. Bloedende naar de ziekenzaal gebragt, bleek het dat hij ernstig in het hoofd moest gewond zijn en dat er alzoo weinig uitzigt bestond op levensbehoud, ja dat een spoedig doodelijke afloop was te vreezen.

Het huisgezin van den ongelukkige, bestaande uit vrouw en 6 kinderen, waarvan het jongste slechts weinige weken oud is, verkeert in kommervollen toestand en woont in de Mirakelsteeg, Oude Vest, omtrent de Mare kerk, Wijk VI. N°. 1105.

Wij voegen er de woonplaats bij in de hoop dat dit niet vergeefs zal zijn.

— De *Staats-C.* bevat een verslag van den Heer Directeur Dr. C. Leemans, omtrent de aanwinsten bij het Museum van Oudheden alhier in het afgeloopen jaar van Aziatische, Egyptische, Grieksche en Romeinsche, Germaansche, Amerikaansche, Middeleeuwsche voorwerpen, alsmede eenige aanzienlijke boek- en plaatwerken. De oudheden bestaan grootendeels uit metalen of gebakken voorwerpen, onder welke, of door den aard van 't voorwerp of door de plaats waar het werd gevonden, zeer opmerkelijke. Zoo werd een door Jhr. Steengracht van Duivenvoorde een ... ten geschenke gegeven die ... 4 Ned. ellen diep onder ... op een ... werd gevonden.

— In Maart zijn op den Holl. spoorweg vervoerd 80,263 personen en is ontvangen *f* 82,261.58½; op den Rijnspoorweg vervoerd 61,081 personen en ontvangen *f* 100,912.29.

— In den avond van Vrijdag op Zaturdag jl. is weder eene bouwmanswoning in de gemeente Haarlemmermeer, aan de hoofdvaart in de afdeeling Rijnsdorp, tusschen de Vennéper en Beinsbroeker wegen, afgebrand. Zij werd bewoond en behoorde in eigendom aan H. Dammers. Een paard is in de vlammen omgekomen, terwijl het overige vee is gered.

— Men verneemt dat de statuten eener, in den vorm eener naamlooze vennootschap, op te rigten Hypotheek-Bank ten behoeve van den Landbouw, aan den Koning ter goedkeuring zijn ingezonden door de Heeren Mrs. P. P. van Bosse, L. Metman, W. F. G. L. François en H. Verniers van der Loeff. Het maatschappelijk kapitaal, dat bepaald is op *f* 5,000,000, zal zijn verdeeld in 5000 aandeelen, ieder *f* 1000; doch de Bank zal reeds in werking treden, wanneer 2000 aandeelen zijn geplaatst. Ook te Amsterdam is men voornemens eene zoodanige inrigting tot stand te brengen.

— Te Leeuwarden heeft op den 26sten dezer de 86ste vergadering plaats gehad van het Friesch genootschap voor geschied-, oudheid- en taalkunde, onder voorzitting van Mr. J. Dirks.

— Te Raauwerd, een dorp in Friesland, heeft in den nacht van den 1sten dezer, eene stoute diefstal plaats gehad. Drie booswichten zijn in de woning van den Heer H. L. aldaar gedrongen, en hebben na alle bergplaatsen opengebroken en vruchteloos doorzocht te hebben; den bewoner aan handen en voeten gebonden, geslagen en mishandeld, hem met den dood dreigende, zoo hij hun de bergplaats van zijn geld niet aanwees. Op de verklaring niets in huis te hebben, zijn zij, met medeneming van eenig geld en verschillende kleedingstukken, vertrokken.

— De *Prov. Dr. C.* berigt dat nu de voorloopige vergunning aan den Heer Dull, tot den aanleg van een spoorweg in de noordelijke provinciën, is vervallen, de Regering zelf een spoorwegplan zal openbaar maken, en de uitvoering daarvan aan bijzondere personen, met ondersteuning van het rijk, zal overlaten.

— Door het bestuur van de te Groningen gevestigde Vereeniging tegen het pauperisme enz., is aan de Tweede Kamer een adres ingediend, houdende verzoek, om in de wet op het lager onderwijs op te nemen bepalingen, waarbij het onderwijs voor alle kinderen beneden zes jaren tot eenen uitdrukkelijk bepaalden leeftijd toe, verpligtend verklaard en de overtreding daarvan door doelmatige straffen op de ouders verhaald wordt.

— Dezer dagen zijn op de Israëlitische begraafplaats te Meppel ergerlijke baldadigheden gepleegd. Niet alleen is het plantsoen vernield en zijn grafsteenen of palen uit den grond getrokken, maar ook eenige graven, vooral waar lijken van kinderen lagen, zijn doorwoeld. De policie heeft de daders nog niet kunnen ontdekken.

— Te 's Hertogenbosch is door de Paters Redemptoristen, onder de hand de aanbesteding gedaan voor de te leggen grondslagen der Kloosterkerk, te bouwen bij het aldaar in Byzantijnschen stijl bestaande Novicehuis dier orde. Aannemer is geworden de Heer C. M. van der Sluysse, voor *f* 12,875.

— Onder Genderen (Noordbrabant) is eene uitgestrektheid lands van 20 bunders, met inbegrip der onkosten, verkocht voor *f* 42,000.

— Op 9 Februarij is in den plantentuin van Buitenzorg, op Java, ontloken de Rafflesia Arnoldi, de grootste der bekende bloemen; — een parasiet, levende op struiken, uit welker stam zij zich ontwikkelt. Tot dus verre waren de pogingen, om deze bloem, welke eenen omtrek beslaat van 2 voeten, uit de bosschen van Sumatra naar Java over te planten, mislukt, tot de kundige en ijverige hortulanus op Buitenzorg, met behulp van krachtige microscopen, de zaadkorrels heeft ontdekt, deze op een wijngaardstam heeft ingeënt, en het genoegen had om genoemde bloem te zien ontluiken. Zij is dadelijk door eene bekwame hand afgeteekend.

's GRAVENHAGE, 7 April.

Z. M. heeft den Heer Dr. G. Simons, laatstelijk Minister van Binnenl. Zaken, benoemd tot lid van den Raad van State.

— Tot Notaris te Amsterdam is benoemd J. Colgaardt, Cand.-Notaris aldaar.

— Bij Kon. besluit zijn benoemd: tot Directeur der registratie en domeinen in Zeeland, de Heer H. van der Ven, thans Inspecteur der 1ste klasse, en tot Inspecteur van de registratie en domeinen van de 3de kl., de Heer D. L. C. Graaf van Rechteren Limpurg, thans Ontvanger der registratie te Sittard. Voorts zijn benoemd tot Ontvangers, te Balk, de Heer J. J. de Rochefort, thans te Ten Boer; te Ten Boer, de Heer L. H. de Thomeze, thans te Berlicum; en te Tegelen, de Heer C. J. F. A. van Gestel, thans te Maasbree.

— De Opperkamerheer en de Chef van het Militaire Huis des Konings hebben bekend gemaakt, dat Z. M. op Woensdag den 15den dezer, des morgens ten 10 ure, in het Paleis te Amsterdam gehoor zal verleenen aan commissiën, burgerlijke en militaire Autoriteiten, en op Donderdag den 16den ten 10 ure, aan bijzondere personen.

— Men verneemt dat Z. K. H. de Prins van Oranje, Donderdag aanst. zijne geloofsbelijdenis zal afleggen.

— Bij den Minister van Finantiën is ontvangen een bankbillet van *f* 200, door een onbekende, onder het postmerk 's Hertogenbosch, tot voldoening van successie-regten ingezonden; alsmede een muntbillet van *f* 10, door een onbekende, onder het postmerk 's Gravenhage, ten einde in 's Rijks schatkist te worden gestort.

— Men verneemt dat bij de Hooge Regering het voornemen bestaat nog gedurende de tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal eene wet voor te dragen, tot gemoetkoming in de finantiële bezwaren, waarin zich sommige gemeenten bevinden.

— De Heer F. W. Conrad, Voorzitter van de commissie betrekkelijk de doorgraving van de landengte van Suez, is alhier uit Egypte teruggekeerd. Men verneemt dat alles voor de groote onderneming gunstig staat.

— Het verslag der Tweede Kamer over de wet op het onderwijs is bij de Regering ingekomen.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen tegen ...dag 21 dezer.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 6 April.

De *Observateur* deelt omtrent het gebeurde in de veeartsenijschool nader het volgende mede: De Priester Taymons, met het godsdienstig onderwijs belast, heeft de vacantie uitgesteld, omdat hij de kweekelingen wilde dwingen de communie te ontvangen alvorens huiswaarts te keeren. Een groot aantal kweekelingen had zich daar tegen verzet. De weerspannigen werden bij den Priester geroepen en gedwongen van hunne weigering schriftelijk te doen blijken. Nu volgden bedreigingen, waardoor eenigen terugdeinsden, maar anderen, die meerderjarig waren, hielden vol. De Priester vorderde van hen opgave van de woonplaats hunner ouders, dat mede door hen geweigerd werd. Toen vervoegde hij zich bij den Bestuurder, en verlangde de lijst te zien waarop de woonplaatsen der ouders stonden opgeteekend, maar deze zag hierin verkorting zijner regten en zeide, dat indien er aan de ouders geschreven moest worden, hij zulks zelf zoude doen. Op den volgenden dag was er bij de communie een persoon geplaatst om de afwezigen op te teekenen. Deze dwang jegens jonge menschen van 18 tot 27 jaren is betreurenswaardig en zonder voorbeeld; maar de

Heer Taymons is iemand die voor niets terugdeinst. Zijn onderwijs is meer staatkundig dan godsdienstig en altijd met hevige uitvallen gepaard.

ENGELAND.

LONDEN, 5 April.

De Keizer van Frankrijk heeft 1000 fr. geschonken aan de Commissie, die zich hier te lande onledig houdt met de inzameling van gelden tot oprigting van een gedenkteeken voor Kapitein Thompson, een der verdedigers van Kars.

— De ontvangsten der schatkist hebben in het eerste vierendeeljaars van 1857 115,074 £ meer bedragen dat in dat tijdvak van 1856.

— Nog is de uitslag van al de verkiezingen niet bekend; maar zoo veel is zeker dat de oppositie een 25-tal stemmen in het Parlement verliest. De *Globe* berekent dat van de 578 benoemde leden, 343 tot de vrijzinnige en 235 tot de behoudende partij behooren. De *Times*, dezen gunstigen uitslag voor Lord Palmerston besprekende, waarschuwt dien Minister daarop niet te veel te steunen.

— De strijdkrachten door de Regering naar China te zenden zullen aanzienlijker zijn dan men aanvankelijk had gedacht. Men gelooft dat deze moeijelijkheid niet spoedig uit den weg zal geruimd zijn. Naar men wil zal het bevel over de geheele expeditie aan den Generaal-Majoor Robert Garrett opgedragen worden. Men is niet zonder vrees dat al de havens voor de Europeanen zullen gesloten worden.

— De Prinsen van Oude hebben aan den Burgemeester van Birmingham 100 £ overhandigd, ter uitdeeling aan liefdadige gestichten. Zij woonden in genoemde stad de vertooning van eene pantomime bij, die hun groot vermaak scheen te verschaffen.

— Twee schepen van de maatschappij, die het overvoeren der brievenmalen tusschen Engeland en Australië op zich genomen heeft, hebben eene ongemeen snelle reize gedaan: de afstand van Southampton langs de Kaap de Goede Hoop tot Melbourne is met zeil en stoom door de *Oneida* in 53, en door de *Simla* in 50 dagen afgelegd.

— Van de 2200 mijlen lengte der kabels voor den telegraaf in den Atlantischen Oceaan, zijn reeds 650 mijlen gereed. In de werkplaatsen van Kuper en C°. te Greenwich en Newall te Birkenhead, vervaardigt men 200 mijlen per week. Het geheel moet in Junij gereed zijn, en men hoopt de gemeenschap tegen half Julij tot stand te brengen.

— Te Calcutta is onlangs een koopman gestorven, wiens vermogen van 1½ millioen £ voor een gedeelte in handen van onbemiddelde bloedverwanten in Engeland en Schotland overgaat. De meeste hunner kenden het bestaan van dien rijken neef niet eens.

— Volgens berigten uit Mexico is aan de grens van den staat Chihuahua eene goudlaag ontdekt, die belooft veel rijker te zullen zijn dan die van Californië.

— Door den Amerikaanschen walvischvanger Champion, den 1sten Febr. ll. laatst van Guam, te Hong-Kong aangekomen, wordt berigt dat de bewoners van Guam (Marianne-Eilanden) in den treurigsten staat verkeeren; binnen 3 maanden waren er 4000 menschen aan de kinderziekte overleden.

— Te Melbourne heeft het ombrengen van den Heer Bérard en eenige andere Fransche planters door de inboorlingen, een diepen indruk gemaakt. De Gouverneur van de kolonie heeft troepen afgezonden om de schuldigen te straffen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 April.

De Senaat heeft in de zaak van den Bisschop van Moulins vonnis geveld. Met eene groote meerderheid is hij aan het misbruik van gezag schuldig verklaard. Ter wille van het Hof van Rome zal het vonnis nog niet in den *Moniteur* worden opgenomen.

De Heer Cornudet heeft bij de beraadslagingen het gedrag van den Bisschop krachtig verdedigd en aangedrongen op het sluiten van een nieuw concordaat, maar zijn wensch zeker in ultramontaanschen geest, en dat Frankrijk even afhankelijk van Rome zou maken, als zulks thans met Oostenrijk het geval is.

— Na het houden der zevende zitting, waarbij de Pruissische en Zwitsersche Afgevaardigden niet tegenwoordig waren, zijn de beraadslagingen over de zaak van Neufchatel geschorst. Dr. Kern heeft op nieuw het gevoelen zijner Regering over sommige punten moeten vragen, en het is onwaarschijnlijk dat de Zwitsersche Regering zoo veel zal toegeven, dat de gedane voorstellen van Pruissen, zooals ze nu zijn, worden aangenomen.

— De boekhandelaar Michel Lévy alhier heeft naar men zegt de gedenkschriften van Guizot voor 100,000 fr. aangekocht. Het werk zal, onder den titel: *Gedenkschriften om te dienen tot de geschiedenis van mijnen tijd van* 1814 *tot* 22 *Februarij* 1848, in 4 of 5 deelen het licht zien.

— De Jesuiten bouwen een kerk in de straat Sèvres alhier. Ze komen geld te kort, maar arm in geld, zijn ze toch rijk in vernuft. Ze hebben een loterij uitgeschreven, waarvan de voorwaarden zijn: 1°. Alleen Dames kunnen deelnemen. 2°. Ieder lot is 100 fr. 3°. De Eerw. vader Lefebvre, die thans in de kerk der buitenl. zendingen predikt, is *self* de prijs. 4°. De voorwaarde van de gift van zijn persoon aan de winnende Dame is, dat hij drie dagen lang, voor alle werk: prediking, pelgrimaadje, inzameling van giften, godsdienstige overpeinzingen, enz., die Dame ten dienste zal moeten staan.

De eigenhandig door hem geschreven brieven zijn in de Faubourg St. Germain rondgezonden. Hij zegt daarin, dat bij de onmagt der orde om een lot van eenige waarde te geven, hij op 't denkbeeld is gekomen om zich zelven in de loterij te stellen.

De Correspondent der *Indép. Belge* staat voor de waarheid in. In spijt van de wet, die de toestemming van de Prefecten vordert, zal de loterij voortgang hebben en hij zal den naam der gelukkige die de Eerw. vader drie dagen onder hare onbepaalde orders zal hebben, mededeelen.

— Volgens een alhier uit Macao ontvangen brief is het aan de *Catinat*, die afgezonden was om de overgebleven bemanning van het Fransche schip *Anaïs* op te sporen, gelukt die taak te volbrengen. Het ontzielde ligchaam van den ongelukkigen gezagvoerder Cavignac, nabij Breaker's Point gevonden, is door de zorg der officieren van de korvet ter aarde besteld. De Onderbevelhebber is niet gedood, zoo als men had verhaald. De Fransche matrozen hoopt men te redden.

— Te Marseille is een persoon gevangen genomen die valsche Turksche muntbilletten (caïmen) vervaardigde en die bij duizenden aan zijn correspondent te Konstantinopel overmaakte.

— Te Melun wordt eene loterij ingerigt, ten bedrage van 200,000 fr., strekkende tot oprigting van een standbeeld voor den beroemden vertaler der werken van Plutarchus, Jacques Amyot, Bisschop van Auxerre, te Melun geboren (in 1513, overl. in 1593), waar nog eenige leden van zijn geslacht wonen.

— De *Moniteur* deelt de bepalingen mede omtrent de oprigting eener school voor middelbaar onderwijs in Algerie, ten behoeve van de Arabische jongelingschap. Aan die inrigting zal door eenen Arabier onderwijs in de Mohammedaansche godsdienstleer gegeven worden; hierdoor wil de Regering aan de Arabieren de zekerheid geven, dat hunne kinderen op die school niet aan proselyten-jagt zullen blootstaan. Europeanen zullen ook aan het onderwijs kunnen deelnemen. De inrigting staat onder het bestuur van den Gouverneur-Generaal.

— Uit Algerie wordt gemeld dat de artesische put die men in de woestijn met gunstig gevolg geboord heeft, de verbazing der Arabieren heeft opgewekt. De nieuwsgierigheid was zoo groot, dat men maatregelen moest nemen om de werken voor schade te beveiligen. De vrouwen en kinderen wierpen zich in den stroom, alsof zij nooit water hadden gezien en de oude Cheick van het dorp Sidi-Rached was door hetgeen, waarvan hij getuige was, zoo getroffen, dat hij zich ter aarde wierp en gedurende een kwartier stil weenende, in eene biddende houding bleef liggen. Deze gebeurtenis is verscheidene dagen lang door volksfeesten gevierd. Aan de put is de naam gegeven van *Fontaine de la Renaissance*, uithoofde van de groote weldaden, die men er van verwacht in dat dorre en onvruchtbare oord.

— In Algerie staan alle voortbrengselen zoo voortreffelijk, dat men op eenen buitengewoon voordeeligen oogst rekent.

SPANJE.

MADRID, 2 April.

De *Espana* deelt als eene gewigtige aangelegenheid mede, dat er volgens gerucht te Santander een vaartuig onder Engelsche vlag ligt, dat louter bijbels en Protestantsche boeken als ballast in had, en dat de Kapitein alle gelegenheden te baat nam om aan onervaren en onbedachte jongelieden die boeken ter hand te stellen.

ITALIE.

Naar oud gebruik heeft de Paus met groote plegtigheid een gouden met edelgesteenten bezette roos ingezegend en bewierookt. Zulk een roos wordt dan aan eene of ander hoog personaadje of stad geschonken. De stoffelijke waarde van die roos wordt op *f* 12,000 Ned. geschat.

— De Paus heeft aan alle godsdienstige instellingen door de geheele wereld veroorloofd, haar kapitaal in de ontworpen spoorwegen van den Kerkelijken Staat te beleggen.

— Te Marino, niet verre van Rome, woont een broeder van den in het vorig jaar teregt gestelden Capolei, wegens het vermoorden van een Brigadier der gendarmes. Ten oorzake van deze bloedverwantschap, werd hij door velen zijner voormalige vrienden vermeden, en vermeenende dat de Gouverneur van Marino de schuld hiervan had, begaf hij zich op een Zondag ten huize van dezen Gouverneur en doorstak hem zonder een woord van hem af te wachten. De te hulp ijlende vrouw van den vermoorde werd door messteken gevaarlijk gewond.

— De Paus is voornemens aan de stad Marino, wier bewoners zich steeds door een onrustigen geest onderscheiden, de door Gregorius XVI aan haar verleende eigene Regtbank te ontnemen.

— De Kamer van Afgevaardigden in Sardinie heeft zich vereenigd met art. 1 van eene door de Regering voorgedragen wet, strekkende om aan de Israëlitische kerkgemeenten de hoedanigheid van zedelijke personen te geven, benevens de vrijheid tot zelfstandig beheer van al hare aangelegenheden.

— Te Napels zal men eerstdaags een begin maken met de overvoering van staatkundige gevangenen naar de Argentijnsche Republiek. Reeds zijn onderscheidene schepen daartoe afgehuurd.

PRUISSEN.

BERLIJN, 5 April.

De Koning heeft het verzoek afgewezen om ten behoeve van den Dom te Keulen eene loterij te houden, waarvan de opbrengst ten bedrage van 300,000 th. jaarlijks de commissie voor den Dombouw in staat zou stellen, dit werk binnen 10 jaren te voltooijen.

— De Prins van Wallis, zoon van Koningin Victoria zal gedurende twee jaren de lessen aan de Hoogeschool te Bonn volgen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 4 April.

Het convent der Augsburgsche geloofsbelijdenis te Pesth, heeft eene commissie van 116 leden benoemd, om het Keizerlijk paar bij hun aanstaande komst te begroeten. Men verwacht dat de geheele Protestantsche kerk van Hongarije zich aan dit hulde-betoon zal aansluiten.

— De Bisschop van Vesprim, heeft een fonds van 38,000 fl. jaarlijks tot ondersteuning van karig bezoldigde school-onderwijzers vermaakt. Van dit fonds zullen in het kerspel van den stichter 150 dorpsschoolmeesters eene toelage van 20 en 30 fl. ontvangen.

— In de onderscheidene deelen des rijks bestaan thans 262 gymnasia, met 1578 geestelijke en 1177 wereldlijke onderwijzers. Het getal leerlingen bedraagt 54,186. Bij de Hongaarsche gymnasia wil men het onderwijs in de Duitsche taal verpligtend maken.

RUSLAND.

Sebastopol begint thans weder een beter aanzien te verkrijgen. Van dag tot dag wordt het er drukker en levendiger. Er is eene nieuwe schouwburg gebouwd, die den 19den Febr. is geopend.

TURKYE.

Volgens het *Journ. de Const.* staat de oogst voortreffelijk. De duurte der levensmiddelen is in Azie, vooral in Syrie, tot eene schrikbarende hoogte geklommen.

— Te Salonika zijn 500 huizen door brand vernield.

(Vervolg der beschouwingen over het N. I. drukpers-reglement. Zie de Nos. 36, 37 en 39 dezer Courant.)

Het kan somtijds moeijelijk zijn een aanval te antwoorden. Dit ondervond Benjamin Constant, (het is reeds lang geleden), toen eenige voorname Heeren, die maar in 't geheel niet gediend waren met zijne politiek, hem onstuimig op 't lijf vielen; maar we willen den tekst van den historieschrijver afschrijven. „Ils lui demandaient *raison*. Je vois bien, leur dit-il, que c'est ce qui vous manque. Vous en avez besoin; mais je n'y puis que faire. Je vous recommanderai au bon docteur Pinel qui est de mes amis.” Bij ons worden betamelijker manieren gevolgd. Aan de vijf Heeren Verslagers bevalt het drukpers-reglement niet: maar hun aanval op den Minister is vervat in een beredenerend vertoog, waarin hunne innige overtuiging, met eene ruime mate van zelfvertrouwen uitgesproken, niet te miskennen is, dat zij volkomen gelijk hebben. Het uitvoerig antwoord van den Minister toont evenveel bezadigdheid. Wij hebben dit antwoord tot nog toe met opzet ongelezen laten liggen, om ons des te onafhankelijker eenige oogenblikken met het Verslag bezig te houden.

Wij hebben vroeger reeds de aanmerking gemaakt, dat de vergelijking van den toestand van de drukpers in Indie ten gevolge van het Reglement, met dien onder het willekeurig gezag, daarom onbillijk is, omdat men bij den laatstgenoemden toestand gematigdheid van het gezag aanneemt, en die zelfde gematigheid wil uitgesloten zien bij den nieuwen toestand. Dit verraadt een waarlijk niet zeer hoffelijk vermoeden omtrent het verstand en doorzigt van hen, die tot de uitvoering der wetten en verordeningen worden geroepen. — *Dit alles kan geschieden*, zegt de Commissie bl. 2. O ja! wanneer de Gouverneur-Generaal met den Raad van Ned. Indie zamenspant om doellooze ongeregtigheden te begaan, *dan* kan er veel geschieden.

Art. 11 van het Reglement regelt de verantwoordelijkheid. De Commissie keurt het af, dat de verantwoordelijkheid van den drukker of verkooper niet wordt opgeheven, wanneer deze een persoon aanwijst, als schrijver, die niet aan de regtsmagt van de regterlijke collegien in Nederl. Indie onderworpen is. Maar heeft de Commissie dan niet bedacht hoe onnoozel de weglating van die bepaling zou zijn? Niets toch is gemakkelijker dan voor hetgeen men in Indie drukken of verkoopen wil een of anderen buitenlandschen naam op te geven.

Op bl. 3 ergert zich de Commissie, dat „het materieele feit alleen, zonder den dolus, reeds strafbaar is.” Naar ons begrip, sluit het *des bewust* den dolus in.

Op bl. 4 onderzoekt de Commissie of het Reglement voldoet aan de 2de alinea van art. 110. „De wetgever” (zegt zij) „heeft aan de in Nederland gedrukte stukken waarborgen voor onbelemmerde toelating en verspreiding in Indie willen geven, die toezigt en belemmering uitsluiten.” De bedoelde alinea luidt aldus: *In Nederland gedrukte stukken worden onbelemmerd toegelaten, behoudens ieders verantwoordelijkheid, volgens regels bij algemeene verordening te stellen.* De Commissie doet, vooreerst, niet wel, met, bij toelating, verspreiding te voegen: maar dit doet weinig ter zake. Maar alwederom stuiten wij op de volstrekt verkeerde voorstelling, als of het hier te doen was geweest om *waarborgen* te geven aan de Nederlandsche drukpers. Ons geheel regering-stelsel in Indie heeft voor zich waarborgen noodig tegen hen, en tegen alles wat dáár de openbare orde kan in gevaar brengen. Wij willen thans over het al of niet doelmatige van die bijzondere bepaling niets zeggen; in 1854 stemden wij den Heer Insinger, in de Eerste Kamer, volkomen bij. We hebben nu alleen te beoordeelen of het Reglement zich binnen de grenzen van die bepaling houdt.

Wij kunnen de bewering der Commissie niet aannemen, dat bij de wet toezigt en belemmering zouden *uitgesloten* zijn: het *behoudens de verantwoordelijkheid* duidt het anders aan, vermits de regels daarvoor te stellen wel degelijk, in effect, eenige belemmering kunnen veroorzaken.

Uit den zamenhang blijkt verder, naar ons inzien, duidelijk dat de bepaling van art. 18 (de onderteekening der artikels) niet dan op in Indie gedrukte tijdschriften toepasselijk is: zij staat in verband met de verantwoordelijkheid, die niet dan in Indie kan bestaan.

Zeer juist zegt de Commissie, dat de strafregtelijke verantwoordelijkheid een middel is om de verspreiding te belmoeijelijken: maar het is vooreerst een repressief middel; en, ten tweede heeft het art. 110 van het Regerings-reglement het stellen van regels daarvoor toegelaten en opgedragen aan de algemeene verordening. Wij zouden bijna durven verzekeren, dat de bewuste 2de alinea niet dan met deze toevoeging heeft kunnen en behooren aangenomen te worden. Wanneer de Commissie het dan voor uitgemaakt gelieft te houden, dat de bedoeling van die 2de alinea was *vrije kennisneming van de vruchten der Nederlandsche pers*, dan verkeert zij, zoo als wij hierboven reeds te kennen gaven, in eene schroomelijke dwaling. (In 't voorbijgaan merken wij op, dat men wel een *doel* kan *missen*, maar niet eene *bedoeling*.) Wij wenschten wel te weten, hoe *ieders* verantwoordelijkheid zou te regelen zijn, wanneer men den verspreider in Indie daarvan ontheft: er zou dan niemand overblijven dan de schrijver of drukker in Nederland: maar die kan immers niet worden vervolgd! Welke soort van verantwoordelijkheid de Commissie in de plaats van de aangewezene zou willen gesteld zien, is ons een raadsel.

Is het noodig iets te zeggen omtrent het vermoeden der Commissie, dat het Reglement schijnt *het weren van Nederlandsche geschriften* op het oog te hebben? Niet zonder reden zou de Nederlandsche pers zich zoodanig vermoeden als eene belediging kunnen aantrekken, als of zij inderdaad niet anders leverde dan juist datgene, waardoor ons gezag in Indie ondermijnd kan worden, en dat ons op deze wijze in het gevaar kan brengen van die kostelijke bezittingen te verliezen.

4 April. J. B.

STADS BERIGTEN.

HER-IJK.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, gezien hebbende de Notificatie van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, in dato den 6 Januarij jl., (*Prov.-Blad* No. 4) betreffende den Herijk der Maten en Gewigten in Zuidholland, en gelet op de voordragt van den Arrondissements-IJker alhier, van den 24 dezer maand, geven mits deze den Ingezetenen dezer Gemeente hunne verpligting te kennen, tot het doen herijken van alle de bereids te voren geijkte Lengte- en Inhoudsmaten en Gewigten, benevens de bij de Inhoudsmaten van drooge waren behoorende strijksels, waarmede deze, overeenkomstig Art. 8 van Z. M. Besluit van den 21 December 1822 (*Staatsbl.* No. 54), moeten worden afgestreken. En worden zijlieden ten dien einde opgeroepen ter bezorging der gemelde Maten en Gewigten, wel schoon gemaakt en gezuiverd, aan het Lokaal van den IJk, in de *Lange Schoolsteeg*, — zullende daartoe, tegen dadelijke betaling, worden gevaceerd:

Voor Wijk I, op den 8 en 9 April.
» » II, » » 14 en 15 April.
» » III, » » 16, 17, 20 en 21 April.
» » IV, » » 22, 23, 24, 27 en 28 April.
» » V, » » 29, 30 April 1, 4, en 5 Mei.
» » VI, » » 6, 7, 8, 11, 12, 13 en 14 Mei.
» » VII, » » 15, 18, 19, 20, 22, 25, 26 en 27 Mei.
» » VIII, » » 28, 29 Mei, 2, 3 en 4 Junij.
» het Buitenwijk op den 5 Junij.

met uitzondering echter van de Goud- en Zilversmids-, benevens de Apothekers-, of Medicinale-gewigten, voor welker herijking afzonderlijk zitting zal gehouden worden te weten:

Voor de Goud- en Zilversmids-gewigten, voor
Wijk I, II, III en IV op den 1 April.
» V, VI, VII, VIII en het Buitenwijk op den 2 April.
Voor de Medicinale-gewigten, voor Wijk I, II, III en IV, op den 3 April.
» » V en VI, op den 6 April.
» » VII, VIII en het Buitenwijk op den 7 April.

telken dage des morgens van 9 tot des namiddags 1 ure.

En waarschuwen Burgemeester en Wethouders voornoemd, allen en een iegelijk wien het aangaat, met herinnering tevens aan Art. 2 van Z. M. Besluit, in dato 30 Maart 1827 (*Staatsbl.* No. 13), om op bovengemelde dagen, na welke de Arrondissements-IJker zich, overeenkomstig Art. 10 der Notificatie van Gedep. Staten van Zuidholland, in dato 18 Januarij 1822, tot het verrigten van den Herijk naar de Buitengemeenten van zijn Ressort moet begeven, en alzoo buiten de mogelijkheid is om gereedelijk aan het verlangen der verzuimdhebbenden te voldoen, zich overeenkomstig hunne verpligting omtrent dezen Herijk stiptelijk te gedragen, ten einde buiten bekeuring te blijven; — zullende er, na den bepaalden termijn, ingevolge dispositie van Gedep. Staten van Zuidholland, in dato 22 November 1831, geene verlenging van tijd, of zoogenaamde nadagen, gegeven worden.

Wordende aan de belanghebbenden in het algemeen bij deze voorts herinnerd de Notificatie van Gedep. Staten van Zuidholland in dato 4 Augustus 1820, volgens welke de ijkpligtigheid zich uitstrekt tot alle handel en neringdoende lieden, Fabriekeurs en Ambachtslieden, die in hunnen handel of hun bedrijf eenige maten of gewigten gebruiken, en de Apothekers of Medicijnbereiders in het bijzonder, aan Art. 3 en 5 van Z. M. Besluit dato 21 October 1819 (*Staatsbl.* No. 52), bepalende hunne gehoudenheid tot het bezit van een *vol stel* gewigten, en medeverpligting tot den jaarlijkschen Herijk van hetzelve; alsmede aan het Koninkl. Besluit van den 5 Februarij 1826, No. 153, volgens hetwelk de, bij denzelven eersten IJk gestempelde greingewigten, zonder die eene nadere stempeling te doen ondergaan, jaarlijks door den IJker moeten worden nagezien en onderzocht.

En wordt wijders door deze ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat tot jaarletter gedurende 1857 voor den IJk der Maten en Gewigten bepaald is de letter R.

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de *Leyd. Cour.* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 28 Maart 1857. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN doen te weten, ter voldoening aan art. 228 der Gemeentewet, dat alle Pretensiën over het jaar 1856 ten laste der Gemeente, vóór of op den laatsten Junij dezes jaars zullen moeten worden ingediend, en dat alle vorderingen, welke niet binnen den genoemden termijn zullen zijn ingediend, voor verjaard en vernietigd zullen worden gehouden.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 7 April 1857. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

KERKNIEUWS.

VLISSINGEN, 4 April. Door den Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier is op nieuw het volgende 12-tal Predikanten gevormd: DD. Gildemeester, te Elburg; Felix, te Heeg; Kam, te Oost- en West-Souburg; van der Werff, te Kesteren; Zijnen, te Zwijndrecht; Gewin, te Heemstede; van Toorenenbergen, te Barneveld; Bressér, te Strijen; de Vijver, te Veenendaal; Wanrooy, te Stad aan 't Haringvliet; van den Bijtel, te Gaast en Ferwoude, en Creutzberg, te Oosterland.

— Ds. J. J. van den Broek, Pred. te Hoorn, heeft het beroep van de Ned. Herv. gemeente te 's Gravenhage aangenomen.

232ste Staats-Loterij.

Trekking der Tweede Klasse.

1ste Trekking. No. 18472 een prijs van ƒ 20,000. Nos. 7269 en 11839 ieder een prijs van ƒ 1,000.

ADVERTENTIEN.

LET WEL!!

DE CONCURRENT, UITGEPAKT OP DE AALMARKT, IN GEMAAKTE HEEREN- EN BURGERKLEEDINGSTUKKEN,

zal tot aanstaanden Woensdag uitgepakt zijn en alsdan finaal sluiten. Hij bedankt het geachte Publiek van Leyden en omliggende plaatsen voor het ruime bezoek dat hij heeft mogen ondervinden, en zal niets onbeproefd laten om bij het aanstaande *Wintersaisoen*, het geachte Publiek weder voor eenen korten tijd te bezoeken met eene groote en ruime keuze van Wintergoederen, om zoo doende zich het vertrouwen meer en meer waardig te maken.

Met de meeste achting heeft hij de eer te zijn,

UEd. Dw. Dienaar,

B. J. SIMONS.

's HAGE, Spuistraat, 370.

Heden overleed onze hartelijk geliefde Moeder MARIA COLPAAR, Weduwe van wijlen den Heer JAN MEERBURG, in den ouderdom van bijna 89 jaren.

S. MEERBURG Jz.,

LEYDEN, 3 April 1857. Uit aller naam.

Eenige Kennisgeving.

Ons jongste Kind MATHILDE SUSANNE JOSEPHINE, werd ons heden door den dood ontnomen.

G. W. VAN DER SPRUYT.

LEYDEN, 5 April 1857. W. M. VAN DER SPRUYT, DE GRAAFF.

Tot diepe droefheid van mij en mijne acht Kinderen, overleed heden na een langdurig doch geduldig lijden, in den ouderdom van 42 jaren, mijne geliefde Echtgenoote A. M. CATTEL, na eene genoegelijke Echtvereeniging van 22 jaren.

LEYDEN, 5 April 1857. J. FRANCHIMON, Pz.

Op uitdrukkelijk verlangen van de Overledene, zullen alleen door mij de uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

Voor de vele blijken van belangstelling ondervonden bij de bevalling mijner Echtgenoote, betuig ik mijnen hartelijken dank.

LEYDEN, 8 April 1857, C. W. FELIX.

De Ondergeteekende betuigt langs dezen weg zijnen hartelijken dank voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, hem bij het overlijden van zijn eenigen en geliefden Broeder betoond.

Dr. A. HASEBROEK.

---

f 20,000 op No. 18472.

Gevallen ten Kantore van C. J. HEINTZ, op den Nieuwen Rijn bij de Vischbrug, in de thans trekkende Tweede Klasse der 232ste Staats-Loterij.

LEYDEN, 6 April 1857.

De Ondergeteekende beveelt zich beleefdelijk aan in alles wat tot de Koek- en Banketbakkerij behoort, en hoopt het vertrouwen ook daarin waardig te worden, hetwelk hij zoo vele jaren in het vak der Kruidenierswaren, van zijne geëerde Begunstigers genoten heeft.

W. C. SMIT,

Nieuwen Rijn, hoek Beschuitsteeg.

OPENBARE VERKOOPING,

Men zal ten overstaan van den te *Leyden* residerenden Notaris L. P. W. SCHERMER, in het *Heeren-Logement* aan den Burg aldaar, op Zaturdag den 11den April 1857 bij Opveiling, en op Zaturdag den 18den April daaraanvolgende bij Afslag, beide des avonds ten 7 ure, verkoopen:

No. 1. Een onlangs nieuw opgebouwd HUIS, ERF en TUIN, aan den Nieuwen Rijn, nabij de Uiterstegracht, te *Leyden*, Wijk VII, No. 90, Kadaster Sectie K No. 1689, bevattende een wit marmeren Gang, een Benedenkamer, een Binnenkamer, een Bovenvoor- en achterkamer, alle Behangen en van Stookplaatsen voorzien, een Keuken, een Zolder en alle verdere gemakken, die tot eene fatsoenlijke woning vereischt worden.

No. 2. Een onlangs nieuw opgebouwd KOETSHUIS met STALLING voor 2 Paarden, aan de Uiterstegracht, uitkomende aan het voorgaande perceel, Wijk VII, No. 102, Kadaster Sectie K No. 1689.

No. 3. Een HUIS en ERF aan de Noordzijde van den Ouden Singel, nabij de Janvossenbrug te *Leyden*, Wijk V. No. 351, Kadaster Sectie B. No. 1015, groot 1 roede 22 ellen, bevattende een Benedenzijkamer met Suite, een Achterkamer, alle Behangen en van Stookplaatsen voorzien, Keuken met Pomp en Regenwaterbak, een Werkhuis en een Plaats, zes Bovenkamers, drie Zolders en een Vliering.

No. 4. Een ruim PAKHUIS met den daarbij gelegen GROND, staande en gelegen achter het voorgaande perceel in de Boerenpoort, Wijk V. No. 625, Kadaster Sectie B. No. 1010, groot 1 roede en 60 ellen.

No. 5. Een HUIS, ERF en betegelde PLAATS, aan de zuidzijde van de Langegracht, om den hoek van de Boerenpoort, waarin het een uitgang heeft, achter het voorgaande perceel, Wijk V. No. 625, Kadaster Sectie B. No. 1009, groot 2 roeden en 3 ellen.

De perceelen Nos. 1 en 2 en de Nos. 3, 4 en 5, zullen eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd worden verkocht.

De perceelen zijn Woensdag en Zaturdag te zien van des namiddags 1 tot 3 ure, en zijn te aanvaarden den 1sten Mei aanstaande of vroeger bij de betaling der Kooppenningen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den voornoemden Notaris, alwaar de bewijzen van Eigendom en Verkoopsvoorwaarden in tijds ter lezing zullen liggen.

PUBLIEKE VERKOOPING,

aan de Haven te *Leyden*, op Donderdag den 9den April 1857, des morgens ten 11 ure, van ongeveer 70 wissen best Zeeuwsch Iepen Brandhout, geschikt voor de Keuken en voor Kagchelblokjes. Wijders eenige Deur- en Lichtkozijnen en andere Afbraak.

PUBLIEKE VERKOOPING,

van SCHILDERIJEN, MEUBELEN enz.

Men is van meening op Maandag den 20sten April aanstaande, des morgens ten 10 ure, ten Sterfhuize van den Heer D. WEIJERS, te *Leyden*, aan de Hoogewoerd, Wijk III. No. 316, in het openbaar te verkoopen, eene uitmuntende en wel geconditioneerde collectie Schilderijen, waaronder van beroemde en bekende zoo oude als nieuwe Meesters, en op Dingsdag den 21sten April diverse Meubelaire Goederen, alsmede Juweelen en Ongemunt Goud- en Zilverwerk, al hetwelk zal kunnen worden bezigtigd Vrijdags en Zaturdags te voren, des voormiddags van 10 tot 4 ure.

FEESTGESCHENK.

Bij den Boekhandelaar M. M. COUVÉE, te *'s Hage*, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

HET GEBED.

Een middel van hulp en troost in alle tijdperken en omstandigheden van den levensweg des Christens, opgehelderd en geschetst door voorbeelden uit den Bijbel,

Door den Schrijver van „*De middag des levens*."

Gebonden in heel linnen met vergulde Stempels en verguld op snede.

Prijs *f* 1.60.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 6 April.

Tarwe werd 10 à 20 cts lager afgegeven; goede en puike *f* 10.80 à *f* 11.60, mindere *f* 8.— à *f* 10.60. Rogge 10 cts lager, *f* 6.— à *f* 7.30. Gerst Winter 30 cts lager, *f* 5.90 à *f* 6.90; dito Zomer 20 à 30 cts lager, *f* 5.— à *f* 6.50.

Te Amsterdam werden Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 12.— tot *f* 12.50. Pruissische Rogge *f* 7.40 tot *f* 7.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 6 April.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gedaan.
NEDERLAND	Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	63⅞	63 15/16	—
Dito	Certificaten	3	76⅞	76½	—
Dito	dito	3	93½	93½	—
Amortisatie Syndicaat		3½	98½	—	—
Handelmaatschappij		4½	139⅞	139¼	—
Obl. Leening		4	95½	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg		4½	98	—	—
Dito Rijn-Spoorweg		4½	—	—	—
FRANKRIJK,	Certif.	3	65	—	—
Dito	dito	4½	—	—	—
RUSLAND,	Obl. HOPE 1798 en 1816	5	103½	—	—
Dito	dito 1828 en 1829	5	102½	—	—
Certif.	bij dito 1831 en 1833	5	92½	—	—
Dito	1840	4	88	—	—
Dito	bij STIEGLITZ & Co.	4	84½	—	—
Dito	dito Nieuwe	4	88½	—	—
Inschrijving in Assignatiën		6	—	—	—
Certificaten van dito		6	64	64½	—
POLEN,	Aandeelen 1835	fl. 500	153½	154	—
Dito	Obligatiën	4	78	—	—
PRUISSEN,	Obl. te Londen	à 4½ pCt.	—	—	—
SPANJE,	Obligatiën	1½	24½	24⅝	24 11/16
Dito	Obligatiën	3	41½	—	—
Dito	Binnenl. à 6 m.	3	38⅝	38⅝	38 7/16
Bewijzen	Coupons		—	—	—
OOSTENRIJK,	W. B. bij GOLL.	2½	79½	—	—
Dito		5	63	—	—
Dito	Metalliek	5	76½	76¼	76 3/16
Dito	Nieuwe	5	86½	86½	—
Dito	1847	2½	39¼	—	—
BELGIE,		2½	—	—	—
Dito	bij ROTHSCHILD	2½	52½	52⅝	—
Dito	dito	4½	—	—	—
BRAZILIE,	1824 100	5	97½	—	—
PORTUGAL,	te Londen	3	45 5/16	45⅝	45 11/16
SARDINIE,		5	—	—	—
PERU,	Geldleening 1853	4½	—	—	—
VENEZUELA,	Obligatiën 6 pCt. na	4½	36⅝	—	—
GRENADA,	Obligatiën	2½	21¼	21¼	—
MEXICO,	Obligatiën 1851	3	22½	22½	—
N.-AMERIKA,	Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto 4.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van D. C. L. [illegible]